

eller Esbjerg—Newcastle? Og hvis vi saae, at vi have taget fejl og maa gøre en Bending igen, skulle vi saa vente, indtil Rigsdagen kommer ind og vi paa ny kunne forhandle denne Sag en Samling igennem for saa endeligt at faa Bevillingen og Routen forandret fra Esbjerg—Grimsbjerg til Esbjerg—Newcastle eller omvendt? Hvorledes, tro de Herrer, at hele denne Fremgangsmaade kan være til Gavn for Landbruget? Der maa handles ganske anderledes i disse Forhold, naar Landbruget skal have den fulde Gavn deraf. Vil man gaa saa vidt, at man stiller Regeringen frit og siger: Her er Pengene, vær saa god, sæt nu to Router i Gang, og gør det saa godt, som I kunne, saa bliver det jo en anden Sag; men jeg vil for mit Vedkommende sige, at jeg meget nødig vil paatage mig et saadant Ansvar, og der er jo dog Grænser for, hvad man kan paalægge Regeringen, navnlig naar Regeringen selv mener, at den ikke er dygtig nok, ikke har de Gyver, der foreses til at overtage et saadant Hverv. Den ærede Ordfører, der altsaa mente, at det, det drejede sig om her, foreløbig kun var to Router, var aabenhjertig nok til at tilføje, at saa kunne vi jo altid se Tiden an og faa mere siden. Ja, det kunne vi jo, og det kunne vi sige os selv, at det varer saamænd ikke mange Aar, før vi saa mere til; thi saa vi Statsdrift, vil Landbruget holde paa, at Taksterne skulle være meget lave, og alene af den Grund ville vi komme ind paa en Konkurrence med de andre Selskaber; det vil ikke kunne undgaaes. Skal dette Princip føres igennem, vil Konkurrence opstaa, og derfor er der ingen Fornuft i at stoppe ved de enkelte Router, men vi maa blive nødte til at fare videre frem og overtage Transporten i det hele taget. Der er et andet Forhold, der ogsaa gør sig gældende her, og det er, at naar Staten staar med to Router, og den private Forretning skal have to andre, ville vi komme til at lamme den private Forretning, fordi den aldrig vil være sikker paa, om ikke Staten, naar en Route er oparbejdet, tager Routen fra den. Det er i det hele taget et meget betænkeligt Forhold at komme ind paa; her tale vi jo kun om det til en Begyndelse, det vil jo blive nærmere overvejet i Finansudvalget, inden vi gaa videre. Men hvad jeg vil sige, er: Lad os overveje det grundigt, inden vi gaa til det, og for mit Vedkommende kan jeg kun gentage, hvad jeg har sagt, at jeg vil hvide det Modstand til det yderste (Udfrydelse). Ja, jeg vil hvide det Modstand til det yderste, men jeg er villig til Forhandling om det, det er en anden Sag, og kunne de Herrer

overbevise mig om, at jeg har et urigtigt Syn paa Tingene, saa er jeg ikke den, der vægrer mig ved at gaa over til en anden Opfattelse, det generer mig ikke at gøre det; men saaledes som jeg opfatter Sagen nu, siger jeg, at jeg vil gaa til det yderste med min Modstand. Men derved er jeg ikke bleven staaende. Jeg har fremsat en Tanke til Overvejelse, som skulde søge at raade Bod paa de Mangler, der ere ved den nuværende Ordning, den Ordning nemlig, at Staten kun understøtter en enkelt Route. Denne Ordning har jo vist sig at være uheldig, idet Forholdet faktisk er blevet dette, at medens man kun har opnaaet en delvis heldig Indretning af Routen Esbjerg—Barleston—London, har man ikke kunnet faa nogen Indflydelse paa de andre Router. De andre Router ere vedblevne at være lige saa uheldige, som de hidtil have været, med Hensyn til Bevaringen af de Varer, som overføres med Skibene. Det er, synes jeg, dette, man skal lægge Vægt paa, at Staten kan have en Opgave over for Transportforholdene til England, nemlig den at skaffe Landbruget bedre Indretning om Bord paa Skibene, at søge at bevirke, at Varerne gaa over til England under saa gode Forhold, at de kunde komme derover i god Kondition, og derigennem kunne optage Konkurrencen paa det engelske Marked, og at dette Marked kan blive bevaret for os. Det er den Opgave, Staten har, medens Staten efter min Mening i og for sig ikke har nogen Opgave med Hensyn til Medsættelse af Fragterne. Jeg gentager, at Landbruget maa finde sig i at betale en moderat Fragt, det er noget, hvorover der ikke kan klages, men selvfølgelig bør og skal Regeringen ogsaa gøre sit for, at man gennem den Indflydelse, man kan naa ved den Ordning, jeg har tænkt mig, kan indvirke paa de private Selskaber, der saa Understøttelse, saaledes at de have en moderat Fragt. Det er derfor, at jeg fremhævede som et af Momenterne i den nye Ordning, at de Selskaber, der overhovedet oppebære Understøttelse af Staten til Fremme af Transportforholdene, skulle underkaste sig Indenrigsministeriets Censur med Hensyn til Fragter og Fartplan. Jeg har ikke ventet, at den Tanke, jeg her har fremsat til Overvejelse, skulde blive accepteret med det samme; det er aldrig faldet mig ind. Det er ogsaa kun en Begyndelse, vi staa ved, Overvejelserne maa komme senere gennem Finansudvalget, da først kan Sagen faa sin endelige Behandling. Men den ærede Ordfører fremsatte en Indvending derimod, som jeg skal tillade mig at dvæle lidt ved. Han sagde, at han kunde ikke gaa med dertil,